

Følgenotat klimanorm Nebbestølen

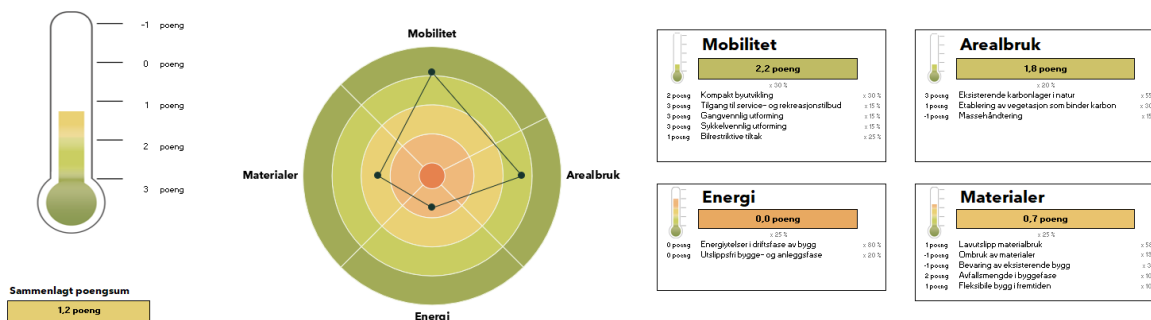
Klimanormen består av kriterier som skal benyttes for å vurdere plangrep og alternative løsninger som gir det beste resultatet klimamessig i innledende fase. Det er ingen krav til måloppnåelse for prosjektene, men Bergen kommune oppfordrer alle til å bidra til å redusere klimafotavtrykket i hvert enkelt prosjekt. For at klimanormen skal være en garanti for reelle klimagassreduksjoner, er det en forutsetning at kriteriene følges opp og dokumenteres til politisk behandling, og gjennom byggesaken frem til ferdigstillelse av prosjektet. Ambisjonene fra klimanormen skal suppleres med levering av klimagassberegninger til 1. og 2.gangs behandling av planen, samt til byggesak.

Noen av kriteriene er vanskelige eller ikke mulige å dokumentere i planfasen. Dette gjelder bl.a. flere av kriteriene om materialbruk. For disse kriteriene forutsettes det at man i planfasen setter et ambisjonsnivå, som videre sikres, og må følges opp og dokumenteres i senere faser.

Dette følgeskrivet er utarbeidet for å forklare hvordan Klimanormen er anvendt, samt vurderingene som er gjort ved bruk av poengskalaen. Klimanormen gir et bilde av ambisjonsnivået til prosjektet, men har som alle andre teoretiske verktøy svakheter.

Vurderingene tar utgangspunkt i planforslag slik det foreligger til offentlig ettersyn, samt klimagassberegning for denne fasen. Resultater fra foreløpige beregninger gir en sammenlagt poengsum på **1,2** som viser at tiltaket samlet sett har høyere klimaambisjoner enn KPA.

Resultater

-1 = Tiltaket er i strid med KPA

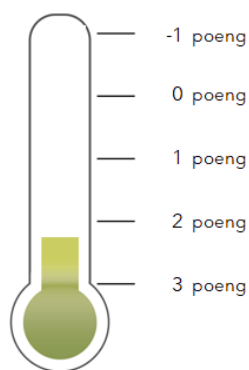
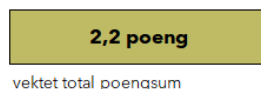
0 = Tiltaket er i tråd med minimumskrav i KPA

1 = Tiltaket har ambisjoner utover minimumskravet i KPA

2 = Tiltaket har høye klimaambisjoner

3 = Tiltaket har klimaambisjoner på høyde med dagens beste praksis

Mobilitet

Mobilitet

2,2 poeng = Tiltaket har høye klimaambisjoner og legger til rette for å minimere transportbehovet og bærekraftig mobilitet.

Planområdet ligger delvis i sentrums- og delvis i Byfortettingssone i KPA.

Hensikten med kriteriet er å bygge en kompakt by tilrettelagt for gange og sykkel, med god tilgang til kollektivtransport og begrenset behov for transport med privatbil. Bakgrunn for kriteriet: Kommuneplanens arealdel er basert på en byutvikling med fortetting rundt kollektivknutepunkt. Ut ifra kommunens arealstrategi er det laget en inndeling av byggesonen basert på avstand til sentrumskjernene" Kort avstand gir et lavere transportbehov og dermed lave klimagassutslipp.

Planområdet henvender seg til sentrum og har direkte utgang på bygulvet fra hoveddel av bebyggelsen. Planområdet ligger imidlertid i skillet mellom sentrumskjerne og byfortettingssone. I beregningen har vi lagt til grunn laveste poengscore som gir 2 av 3 poeng. Valget gir ikke utslag på hvilken kategori prosjektet faller inn under, dvs. at prosjektet uansett har høyere ambisjonsnivå enn KPA.

Prosjektet har tilgang til ulike service- og rekreasjonstilbud som skole, barnehage, lekeplasser, kulturhus, tjenesteyting- og service, parker og grøntområder, dagligvarebutikker, idrettsanlegg og detaljhandel. Innenfor 500 m fra planområdet ligger Oasen, skole, barnehage, bybanestopp, kirke, Fyllingsdalen teater, helsetilbud mm. Prosjektet selv tilfører også tilbud som lekeplasser og aktivitetstilbud (klatresenter).

For gangvennlig utforming oppfylles alle punktene i oppstillingen til klimanormens veileder:

1. Planen har et sammenhengende og finmasket gangvegnett. Gangforbindelsene er attraktive, direkte, effektive og lett fattbare.
2. Gode og logiske forbindelser som allerede eksisterer, ivaretas ved regulering til offentlige gangforbindelser.
3. Eksisterende gangnett opprettholdes i bygg/anleggsfase eller erstattes av likeverdige forbindelser.
4. Trygg ferdsel er sikret ved aktive fasader der inngang er direkte tilknyttet gatenettet.
5. Gangforbindelser er utformet slik at de gir variasjon i opplevelser. Dette kan gjøres gjennom blågrønne strukturer og visuelle stimuli.
6. Det reguleres areal for opphold, venting og hvile.
7. Planen bidrar til å redusere barriereeffekt for gående gitt av topografi, vegger, jernbane og andre anlegg
8. Planen sikrer et tett nettverk av krysningspunkter over veg som er oversiktlige og «lesbare», og ligger i naturlige ganglinjer.
9. Sikre trafikksikkerhet ved å legge til rette for lavere hastighet for bil/øvrige trafikanter.

Planområdet innpasser seg i eksisterende struktur, men bidrar samtidig til å øke tilgjengeligheten mellom Nebbestølen og Oasen, samt gi trinnfri tilkomst mellom Nebbestølen og internt gårdsrom i prosjektet. Det er lagt opp til ulik type aktivisering av fasader, og foreslått fortau for å øke attraktiviteten for gående i nebbestølen. I tillegg er det foreslått regulert innerste del av nebbestølen som gatetun. For sykkelvennlig utforming oppfylles kravene i KPA og alle punkt i listen i veileder til klimanormen.

Det er lagt opp til sykkelvennlig utforming og koblinger til eksisterende sykkelnett:

1. Parkeringen ligger nær sykkelnettet og inngangen, og den er lett å se.
2. Det må være mulig å komme til sykkelparkeringen på en grei måte for syklende. Løsningene skal samtidig ikke gi ulemper for fotgjengere.
3. Sykkelparkering har egen tilkomst, og er ikke regulert felles med privat nedkjøring til parkeringsanlegg.
4. Har tyverisikker parkering for besøkende, selv ved kortvarig opphold. For eksempel ved at det er lett å låse sykkelen (sykkelrammen) i stativet og at stativet ikke skal kunne ødelegges.
5. Lett å plassere sykkelen i stativet. Stativet tar høyde for et mangfold av sykler i ulike størrelser, med ulikt utstyr som f.eks. kurv.
6. Har høy kvalitet og er driftssikker. Dette innebærer blant annet at stativet ikke skader syklisten, syklene eller andre passerende.
7. Har mulighet for å lade.
8. Har tilleggsfasiliteter som service- og vaskemuligheter, garderobe med dusj og tørkerom.

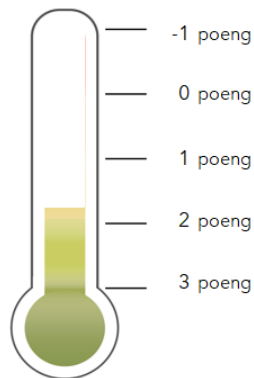
Illustrasjonsprosjektet har vist plass til sykkelparkering i tilknytning til inngangssituasjonen og det er også mulig å sykle inn i felles gårdsrom selv om prosjektet bygges rundt en kolle. Det er satt av areal til midlertidig bossrom og fremtidig sykkelparkering mot nebbestølen. Det legges opp til mulighet for å reparasjon og spyling av sykkel i prosjektet. Det er imidlertid ikke lagt opp til egen sykkelgarderobe, da prosjektet i all hovedsak legger opp til boliger.

Når det kommer til bilrestriktive tiltak, er prosjektet i nedre sjikt av gjeldende parkeringsnorm i KPA 2018. Det legges opp til lav parkeringsdekning på 0,4-0,6. Dette skyldes at det vil ta lengre tid å benytte bil til daglige tilbud ved Oasen, enn tiden det vil ta å gå dit. I tillegg er det kort avstand til etablert kollektivtilbud i form av både buss og bybane. Prosjektet er derfor vurdert som svært egnet for en lav parkeringsdekning. Det er ikke lagt opp til delebiler i prosjektet p.t. Dette skyldes nærhet til kollektivtilbud og tilgjengelige delebiler i området.

Arealbruk

Arealbruk**1,8 poeng**

vektet total poengsum

1,8 poeng = Tiltaket har klimaambisjoner utover minimumskravet i KPA

Planområdet består i dag av eneboliger. I Arealkategoriseringen til NIBIO er eiendommene definert som «Annen bebygd eiendom». Eiendommene består av eneboliger med opparbeidede hager og noe trær/grønnstruktur. Planforslaget legger opp til bevaring av eksisterende grønnstruktur. Planen vil også tilføre nye grønne arealer. I hagene er det gjort funn av svartlistearter som vil bli fjernet som del av utbyggingen. *Eksisterende karbonlager* vurderes derfor til 3 poeng. *Etablering av vegetasjon som binder karbon* vurderes til 1 poeng, der minimum 20 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert, samt minimum 3 av tiltakene i sjekkliste for å øke karbonbinding er sikret. Prosentvurdering er basert på arealer som er avsatt til grønnstrukturformål i plankartet, som utgjør ca. 2.400 m² av planområdet BBB11 i områdeplanen, som er på 7.645 m². Det tilsvarer minst at 31 % av planområdet reguleres som ubebygd og vegetert. Det kan være mulig oppnå så mye som 5 av kriteriene i kommunens veileder, men det er for tidlig å konkludere på dette i reguleringsprosessen. Tiltakene listet opp i veilederen som er sikret i planen hittil understrekes:

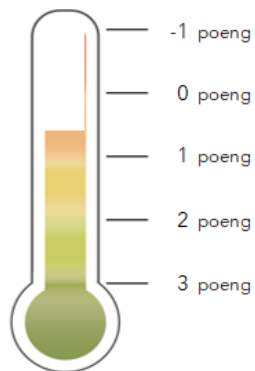
- Trær er en vesentlig del av beplantningen
- Det plantes i flere sjikt
- Verdifull natur gjenbrukes (flytting av trær og stauder, ivaretagelse av toppjord med frøbank)
- Plantediversiteten er minimum 3 arter /m².
- Torvfrie jordblandinger er valgt.
- Flerårige planter prioriteres
- Tiltak for å forlenge karbonlagring i død vegetasjon gjennomføres.

Massehåndtering: Som følge av eiendommens topografi vil forventet masseuttak være mer enn 1,6 m³ pr. utbyggingsformål. Vi gir derfor poengsum -1 på dette punktet.

Materialer

Materialer**0,6 poeng**

vektet total poengsum

0,7 poeng = Tiltaket er i tråd med minimumskravet i KPA.

Vurdering av lavutslipp materialbruk tar utgangspunkt i ambisjon om 20% redusert klimagassutslipp fra prosjektets materialer sammenlignet med et standardbygg (1 poeng). Det legges ikke opp til bevaring av eksisterende bygningsmasse i selve prosjektet. Klimaambisjonen til konsernet er sorteringsgrad på over 90%. Erfaringstall tilsier at byggavfall skal kunne reduseres til min 25 kg/m²BRA. Avfallsmengde i byggefase vurderes derfor til 2 poeng.

Når det gjelder fleksibilitet i bygg vil det i denne tidlige fasen av prosjektet legges til grunn en ambisjon om å følge opp ett punkt fra oppfølgingslisten i prosjektering, det er derfor gitt 1 poeng.

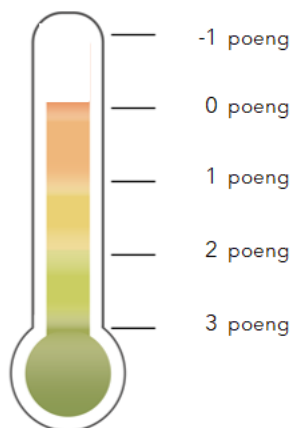
Premiss: Alle bygg rives. Økt måloppnåelse kan vurderes i en senere fase av prosjektet, ved detaljprosjektering. I planfasen er det for tidlig å vurdere om oppfyllelse av tiltakene for økt fleksibilitet i byggets levetid i veilederen til kommunen. I detaljprosjekteringen vil man vurdere om det er riktig/mulig å ivareta ett eller flere kriterier:

1. Planløsning, bærekonstruksjon, plassering av heissjakter og lettvegger er tilrettelagt for enkel omorganisering av romløsninger samt sammenslåing eller oppsplitting av bruksareal.
2. Tekniske systemer og føringsveier er tilrettelagt for enkel omorganisering av romløsninger, ref. veileder fra RIF.
3. Arealer proporsjoneres og samordnes slik at de kan slås sammen eller underdeles.

Energi

Energi**0,0 poeng**

vektet total poengsum

0,0 poeng = Tiltaket har klimaambisjoner tilsvarende minimumskravet i KPA.

Det skal tilrettelegges for bebyggelse med lavt energiforbruk og miljømessig gode energiløsninger. For å oppnå lavutslipp eller klimanøytralitet i prosjektet vil det tas bevisste valg for alle faser av prosjektet, herunder energiforsyning og kjøling/oppvarming, energiløsninger for bygg som lavenergi- eller passivhusløsninger vil vurderes. Per nå er det ambisjon om at netto energibehov i driftsfase for nye bygg skal ligge tilsvarende nivå i gjeldende TEK, *energibehov i nybygg* vurderes derfor til 0 poeng.

I bygge- og anleggsfasen vil masser som gjenbrukes oppbevares i planområdet, og det vil lages miljøsaneringsrapport for bygg som rives. Det er lagt til grunn at det utarbeides plan for å redusere klimagassutslipp i bygge- og anleggsfase, vurderes derfor til 0 poeng. Ambisjonsnivå sikres i bestemmelser.